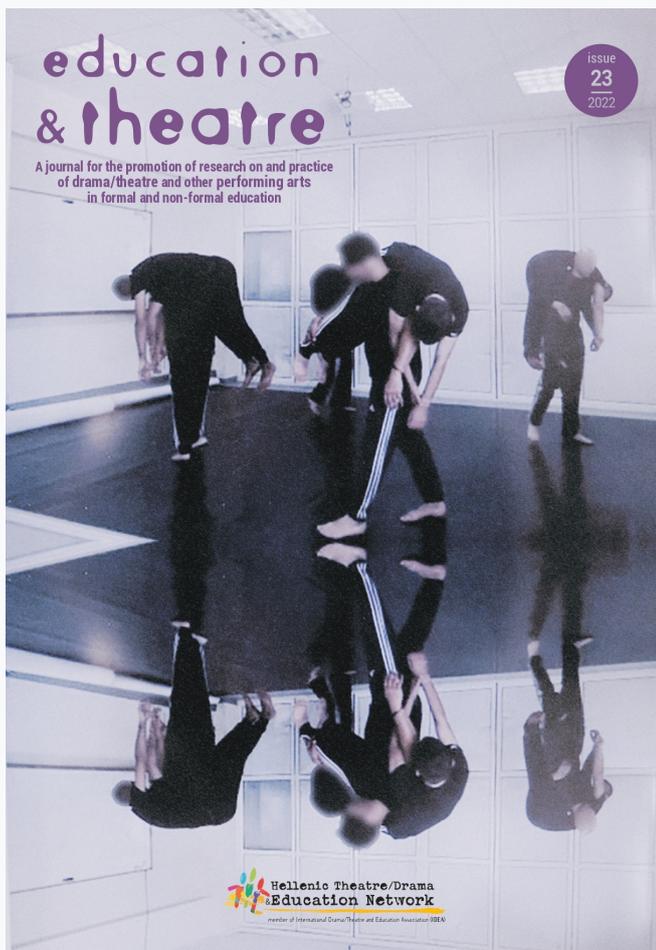

Education & Theatre

Vol 23 (2022)

Education & Theatre

Editorial

Mary Kaldi, Betty Giannouli, Katerina Alexiadi, Nassia Choleva, Marios Koukounaras-Liagkis, Hara Tsoukala, Christina Zoniou

doi: [10.12681/edth.37660](https://doi.org/10.12681/edth.37660)

To cite this article:

Kaldi, M., Giannouli, B., Alexiadi, K., Choleva, N., Koukounaras-Liagkis, M., Tsoukala, H., & Zoniou, C. (2022). Editorial. *Education & Theatre*, 23, 6–7. <https://doi.org/10.12681/edth.37660>

Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής

Αγαπητοί φίλοι/ες,

εδώ και 21 χρόνια το περιοδικό μας αποτελεί έναν φιλόξενο χώρο καταγραφής σκέψεων και προβολής καινοτόμων ιδεών τόσο από καταξιωμένους δασκάλους στον χώρο του Θεάτρου στην Εκπαίδευση όσο και από νέους ερευνητές, εκπαιδευτικούς, καλλιτέχνες και θεατροπαιδαγωγούς. Όταν ξεκινήσαμε το πρώτο τεύχος με τον Νίκο Γκόβα, που οραματίστηκε και είχε την ιδέα για το περιοδικό, δεν φανταζόμαστε ότι τόσα χρόνια μετά θα είχαμε μια στιβαρή παρουσία στον χώρο αυτό, η οποία ανέδειξε τα θέματα και τις δυνατότητες που προσφέρει το θέατρο στην Εκπαίδευση ως εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας, αλλά και ως κοινωνική παρέμβαση. Τώρα, έπειτα από 20 χρόνια, ο κύκλος έκλεισε για τον Νίκο, που αφήνει πίσω του ένα αξιοθαύμαστο έργο. Τον ευχαριστούμε ιδιαίτερα για τη μεγάλη του συνεισφορά και την αδιάκοπη προσπάθειά του να εμπλουτίσει το περιοδικό με νέες φωνές και τρόπους προβολής. Έτσι ως ομάδα μεγαλώσαμε και μάθαμε να συλλέγουμε, να καταγράφουμε, να κρίνουμε και να προβάλλουμε τους προβληματισμούς, τα ερωτήματα, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα όσων εργάζονται και αγαπούν τον χώρο αυτό. Στην πορεία μας είχαμε και τη βοήθεια της Επιστημονικής-Συμβουλευτικής Επιτροπής, καθώς και όλων των φίλων και συνοδοιπόρων. Ο διάλογος συνεχίζεται με το τεύχος αυτό και μας οδηγεί σε καινούργια μονοπάτια γνώσης και εμπειρίας θέτοντας αξιοπρόσεκτα ερωτήματα.

Ποια είναι η κατάσταση του θεάτρου στην εκπαίδευση στον κόσμο σήμερα; Έχει γίνει κατανοητή στην εποχή μας η ιδιαίτερη σημασία του; Γιατί συνεχίζει να αντιμετωπίζεται πολλές φορές ως κάτι επικίνδυνο; Αυτά τα ερωτήματα απασχολούν τον **Robin Pascoe**, που ομολογεί ότι ως δάσκαλοι θεάτρου περπατάμε πάνω σε ένα τεντωμένο σκοινί και αναρωτιέται πώς ισορροπούμε πάνω στη γραμμή που χωρίζει την ασφάλεια από τον κίνδυνο. Πιστεύει ότι η εκπαίδευση των δασκάλων θεάτρου πρέπει να εντάσσεται σταθερά σε ένα πλαίσιο αξιών που αναγνωρίζει τις ευθύνες μας και τις εξισορροπεί με την τάση μας να δείχνουμε τον δρόμο προς την αλλαγή. Χρειαζόμαστε μια αρθρωμένη φιλοσοφία σχετικά με το γιατί και το πώς λειτουργούμε – ένα Θεωρητικό Πλαίσιο. Στη συνέχεια, προτείνει τις βασικές αρχές που πρέπει να ισχύουν τόσο για τις εναρκτήριες δραστηριότητες όσο και για το περιεχόμενο των μαθημάτων θεάτρου.

Από την πλευρά του, ο **Chris Cooper** συζητά με την **Μπέττυ Γιαννούλη** για την ιστορική διαδρομή του Theatre in Education (TiE) ως ιδιαίτερη μορφή θεατρικής τέχνης, με διακριτή παιδαγωγική προσέγγιση και μεθοδολογία. Τονίζει την κοινωνική και πολιτική του διάσταση από τις απαρχές του στο Belgrade Theatre στο Coventry του Ηνωμένου Βασιλείου και περιγράφει την πορεία του TiE από την άνθηση μέχρι τη συρρίκνωσή του. Μιλάει για την προσωπική του διαδρομή στον χώρο αυτό ως καλλιτεχνικού διευθυντή, για το συγγραφικό του έργο, καθώς και την προσήλωσή του στις θεμελιώδεις αρχές του TiE. Τέλος, σχολιάζει τη σχέση του με τους αρχαίους Έλληνες τραγικούς, καθώς και τη δεκαπενταετή εμπειρία του στην Ελλάδα, στο πλαίσιο της συνεργασίας του με ελληνικά θέατρα.

Άραγε, η τέχνη στη φυλακή είναι απλώς μια ψυχαγωγία ή αποτελεί μια κοινωνική παρέμβαση, έναν τόπο καταφυγής, ένα όχημα επανένταξης; Τι δουλειά έχουν οι καλλιτέχνες στη φυλακή; Αυτό ερευνά η **Ιωάννα Μήτσικα**, που μας μεταφέρει στις Φυλακές Διαβατών, όπου από το 2016 έως το 2022 οργάνωσε εργαστήρια θεάτρου και χορού. Η συνδιαλλαγή των συμμετεχόντων με αυτή τη νέα γλώσσα σωματικής έκφρασης και επικοινωνίας από τη μια ανέδειξε ζητήματα όπως η ανισότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση, η έλλειψη ενός μηχανισμού αποκωδικοποίησης της τέχνης από τη μεριά τους, καθώς και τους περιορισμούς που τίθενται από το κοινωνικό και πολιτισμικό κεφάλαιο το οποίο φέρουν. Από την άλλη, αυτή η κοινή γλώσσα της τέχνης τούς έφερε κοντά, έδωσε στους κρατούμενους ένα εργαλείο για να μιλήσουν και να απευθυνθούν στην κοινωνία με τον δικό τους προσωπικό τρόπο, κόντρα στα στερεότυπα των φυλακών, ενισχύοντας την έννοια της κοινότητας μέσα από την ομαδικότητα, την αλληλεγγύη και τη συνεργασία.

Σε έναν διαφορετικό χώρο η **Σόνια Βλάχου** μας παρουσιάζει ένα παιδαγωγικό εγχείρημα σωματοποιημένης-βιωματικής μάθησης, που ανέπτυξε κατά τη διάρκεια της συνεργασίας της με έφηβους πρόσφυγες, στα πλαίσια της δομής διαμονής τους στη Φιλιππιάδα-Πρέβεζας τη σχολική χρονιά 2020-2021. Με τεχνικές από την παιδαγωγική Freinet, όπως «Τι νέα;» και «Συμβούλιο τάξης» επεξεργάστηκαν αρχικά τις εμπειρίες τους από την καθημερινή τους πραγματικότητα και δημιούργησαν με συνεργατικές διαδικασίες ένα «παραστατικό κείμενο» δημόσιας διαμαρτυρίας. Στη συνέχεια, δόθηκε προτεραιότητα στη σωματική έκφραση μέσα από το θεατρικό παιχνίδι και τεχνικές θεάτρου forum. Το αποτέλεσμα ήταν μέσα από όλη αυτή τη διαδικασία τα παιδιά να έχουν αισθητή βελτίωση στην κατανόηση της ελληνικής γλώσσας και να μπορούν να ανταποκριθούν με επάρκεια στα σχολικά μαθήματα.

Ερευνώντας τις προκλήσεις της εποχής μας, η **Αναστασία Βουτυρά** παρουσιάζει ένα παιδαγωγικό σενάριο που επιτρέπει στους μαθητές να αναλάβουν τους ρόλους των οικοδημοσιογράφων, εικαστικών αφηγητών και καλλιτεχνών, να ενδιαφερθούν για την αντιμετώπιση μεγάλων παγκόσμιων ζητημάτων και να καταφέρουν να αποκτήσουν δεξιότητες ζωής. Η γλωσσική και καλλιτεχνική εκπαίδευση διευρύνονται ενσωματώνοντας κοινωνικο-οικολογικές ανησυχίες, ιδιαίτερα την κλιματική αλλαγή, αυξάνοντας έτσι την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα πεδία όπου διασταυρώνονται η φύση, τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο πολιτισμός, ενθαρρύνοντας τον οικολογικό γραμματισμό, τις αξίες της βιωσιμότητας, τη δημιουργικότητα των μαθητών, την κριτική σκέψη και την ενεργό συμμετοχή.

Με όχημα το εκπαιδευτικό δράμα, η **Ιωάννα Λούτσια** μας οδηγεί σε έναν εναλλακτικό τρόπο προσέγγισης της Ιστορίας και της εθνικής μας παράδοσης. Συγκεκριμένα από το 2019 ως το 2021, πραγματοποιήθηκαν σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης δύο προγράμματα εκπαιδευτικού δράματος με θέμα την Ελληνική Επανάσταση του 1821, που αποτελούσαν τμήμα του προγράμματος «Το ΚΘΒΕ στην Εκπαίδευση». Το άρθρο καταδεικνύει πώς με τα κατάλληλα εργαλεία του Θεάτρου στην Εκπαίδευση οι μαθητές και οι μαθήτριες ενθαρρύνονται στη βιωματική μάθηση και μέσα σε ένα ασφαλές πλαίσιο αποκτούν την δυνατότητα να συνδέσουν το ιστορικό παρελθόν με τρέχοντα γεγονότα και ευαίσθητα θέματα που απασχολούν την κοινωνία. Από την απομνημόνευση στο βίωμα, στην ενσυναίσθηση.

Από τη βόρεια Ελλάδα θα ταξιδέψουμε στην Κίνα μαζί με έναν νέο θεατροπαιδαγωγό, που δραστηριοποιείται εκεί τα τελευταία δύο χρόνια. Πρόκειται για τον **Μιάο Μπιν**, ο οποίος μας περιγράφει την εμπειρία του τοποθετώντας τη στο γενικότερο πλαίσιο των θεσμικών αλλαγών, της εμπειρίας και των προσπαθειών που έγιναν από τους παλαιότερους και τους νεότερους εμπυχωτές για την καθιέρωση του εκπαιδευτικού δράματος στη χώρα του, σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης.

Από την Άπω Ανατολή μεταφερόμαστε στον μεσογειακό χώρο, όπου η **Ελένη Πολυβίου** παρουσιάζει τα αποτελέσματα μιας πρωτογενούς έρευνας που διεξήχθη στην Κύπρο, με σκοπό να σκιαγραφήσει τη συνολική εικόνα των οργανισμών οι οποίοι δραστηριοποιούνταν εκεί στον τομέα του Νεανικού Θεάτρου κατά τα έτη 2017-2020. Στην έρευνα καταγράφονται οι στόχοι των προγραμμάτων Νεανικού Θεάτρου, η σύνθεση των οργανισμών και οι θεατρικές δραστηριότητες που γίνονται στο πλαίσιο της δράσης τους. Επίσης, εξετάζεται κατά πόσο τα προγράμματα αυτά καταλήγουν στο ανέβασμα μιας θεατρικής παράστασης και σε ποιο βαθμό συμμετέχουν οι έφηβοι στις διάφορες πτυχές της διαδικασίας.

Τέλος, σαλπάρουμε για ένα υπερατλαντικό ταξίδι μαζί με τη **Χριστιάνα Μόσχου**, που μελετά δύο διαφορετικούς τόπους, το Μεξικό και την Ελλάδα, μέσω του κοινωνικού θεάτρου, που χρησιμοποιείται ως εργαλείο έκφρασης και μάθησης. Το κεντρικό θέμα της διατριβής της είναι η αγωγή του πολίτη στη δημοκρατία και αφορά τον κοινό τρόπο με τον οποίο ο πολίτης μαθαίνει να συγκροτείται σε κοινότητες και να καλλιεργεί ιδιότητες μέσα στο εσωτερικό δημοκρατικών θεσμών.

Καλή ανάγνωση!

Με φιλικούς χαιρετισμούς
Η Συντακτική Επιτροπή

